

ban közönséges *C. depressa* MB.-al, hanem a cariai és phrygaii *C. Pinardi* Boiss.-val, mely eddigelé Európa Flórájából nem volt ismeretes. E tanulmány eredménye az, hogy a *Centaurea depressa* MB. Európa Flórájából (a némely helyen történt behurcolástól eltekintve) törökországi *C. Pinardi*-val helyettesítendő.

Ugyanezt a növényt adta ki HELDREICH (Hrb. norm. 1261) sz. a.) és DÖRFLER (Herb. norm. nov. ser. cent. 30. 2959. sz. a.) tévesen *Centaurea cyanoides* BERGGR. et WAHLENB. néven, mely Európában szintén nem fordul elő.

Additamenta ad Floram Macedoniae et Thessaliae.

Auctore Dr. C. Vandas.

His additamentis plantae enumerantur. quas Dr. E. FORMÁNEK in Macedonia multisque locis Thessaliae, praecipue circa Olympum montem sitis conquisitas reliquit.

Quae peregrinatio eius postrema fuit, nam anno 1900 Delphis, quod clostellum prope urbem Thessalonicam situm est, morbo implicantus de vita decessit.

Haec copia beneficio fratris eius ROMUALDI FORMÁNEK in manus meas pervenit.

Dum loca singularia specierum affero, fateor, saepe vix mihi contigisse, ut in chartis geographicis ea eodem nomine notata adgnoscerem, quo ea in schedis auctoris scripta inveneram.

Nigella damascena L. Alibutuš dagh.

Fumaria officinalis L. Banica, Haterim.

Nasturtium officinale HEUFF. Inter Rubrini et Letšani.

Erucastrum incanum K. (Rapistrum macedonicum Form. 1898).

Haterim.

Aubrieta erubescens GRSB. M. Athos.

Alyssum orientale ARD. Krivska rjeka.

Alyssum tortuosum W. Krr. Dutli, Alibutuš dagh, Wrundi, ad ripas fl. Usunža.

Iberis Sprunieri JORD. Hag. Dionysios in Olympo thess.

Isatis tinctoria L. Alibutuš dagh.

Cleome aurea ČEL. Lavra.

Cistus villosus L. Hag. Dionysios in Olympo thess.

Helianthemum procumbens DUN. Seres, Banica, Usunža.

Silene flarescens W. Krr. Mon. St. Joannis, Usunža.

Silene Roemerii FRIV. Banica.

Silene conica L. Olympos.

Silene subconica FRIV. Wrundi.

Gypsophila ocellata S. S. Krivska rjeka.

Tiniea illyrica Boiss. Wrundi, Krivska rjeka.

Dianthus Friwaldskyanus Boiss. Mon. St. Joannis, Alibutuš dagh, Dutli, Krivska rjeka.

Dianthus haematocalyx B. H. Hag. Dionysios in Olympo thess.
Dianthus Grisebachii Boiss. Banica.

Dianthus pinifolius S. S. Banica, Dutli.

Dianthus velutinus Guss. Alibutuš dagh, Haterim.

Cerastium banaticum HEUFF. Krivska rijeka, Usunža rijeka, Lagos.

Cerastium brachypetalum P. M. Athos.

Cerastium illyricum ARD. Lavra, Kerusa, Alibutuš dagh, M. Athos.

Arenaria filicaulis FZL. M. Athos.

Alsine tenuifolia WAHL. Olympos (in reg. inferiore).

Alsine glomerata FZL. Alibutuš dagh, Banica, Dutli, Mon. St. Joannis, Usunža rijeka.

Alsine verna BARTL. Wrundi, Usunža rijeka.

Queria hispanica L. Mon. St. Joannis.

Linum nodiflorum L. Alibutuš dagh.

Linum hirsutum L. Banica, Hag. Dionysios in Olympo, Usunža rijeka.

Linum tenuifolium L. Olympos, Usunža rijeka, Banica.

Linum gallicum L. Kerusa, Rili.

Althaea officinalis L. Rubrini.

Malva silvestris L. Haterim.

Hypericum vesiculosum GRSB. Hag. Dionysios in Olympo.

Hypericum Montbretii Sp. var. *athoum* Boiss. M. Athos, Kerusa.

Hypericum Spruneri Boiss. M. Athos, Olympos (in reg. infer.)

Hypericum pseudotenellum sp. n.

Glabrum, caulibus pumilis, gracilibus, summopere 20 cm altis, simplicibus et teretiusculis, foliis parvis, ca. 7—13 mm longis, 3—4 mm latis, inferioribus et mediis oblongo-lanceolatis, in petiolum brevem attenuatis, apice obtusis, sparse pellucido-punctatis, margine revoluto parce nigropunctatis, supremis ovatis, ca. 10 mm longis, 4—5 mm latis, basi auriculata sessilibus, bracteis lanceolato-linearibus, longe fimbriatis, fimbriis tenuissimis, flexuosis, latitudinem bractearum superantibus, glandulis minutissimis capituliformibus terminatis, floribus medioeribus, in cymam terminalem, pauci-floram (ca. 7-fl.) vel ramis elongatis multifloram (ca 21-floram) dispositis, sepalis ca. 5 mm longis, 2 mm latis. oblongo-lanceolatis, apice subrotundatis, pellucide lineato-punctatis, nunquam nigropunctatis, demum elevatim 5-nervosis, toto margine ciliis eis bractearum conformibus, sepalorum dimidiā superantibus donatis, sub fructu capsulae adpressis, petalis calyce plus duplo longioribus, pallide citrinis (ca. 12 mm longis), pellucide punctato-lineatis, apice glandulis parcis stipitatis marginatis, capsula ovato-oblonga, calyce plus duplo longiore, vesiculis ovatis saepius versus margines carpellorum satis elongatis.

Macedonia: in monte Alibutuš dagh anno 1900 a DR. E. FORMÁNEK detectum.

Habitu gracili plerumque *Hypericum tenellum* JKA. revocat, quod propter capsulas striato-vittatas diversissimum.

E sectione *Drososenia* SPACH, ubi secundum capsularum notas collocandum. maxime affine videtur *Hyperico Montbretii* SPACH et *Hyperico Sprunneri* Boiss., sed ab eis certe diversum.

Hypericum Montbretii SPACH planta glauca, robusta, habet caules subbilineatos, folia cordato-amplexicaulia, sepala acuminata, nigropunctata, breviter fimbriata, sub fructu patula, capsulamque elongatam, oblongam.

Hypericum Sprunneri Boiss. est planta elata, cum caulis obsolete bilineatis, foliis sparse nigropunctatis, sepalis acutis, valde nigropunctatis breviterque glanduloso-fimbriatis, capsulae hemisphaericae vesiculis hemisphaericis, crassioribus.

Hypericum romelicum Boiss longius a planta nostra distat caulis elevatim bilineatis, foliis non pellucido punctatis, sepalis acutis, nigropunctato-lineatis, dense fimbriatis, fimbriis inaequalibus, rigidis, capsulis obsolete sparseque vesiculosus.

Hypericum romelicum Boiss. Seres, Dutli, Alibutuš dagh et Usunža rjeka.

Hypericum perforatum L. Banica, Alibutuš dagh.

Geranium rotundifolium L. Hag. Dionysios in Olympo.

Geranium lucidum L. Olympos thess.

Erodium cicutarium L'HER Olympos thess.

Haplophyllum balcanicum sp. n.

Glaberrimum, caulis erectis, strictis, simplicibus, sat pumilis, ca. 20 em altis, dense foliosis, foliis lanceolato-linearibus, ad basin cuneato-attenuatis, subpetiolatis, glandulis minutis dense adspersis, crassiunculis, nervo valido inferne prominulo percursis, acutis, parte superiore obsolete undulato-crenulatis, ca. 15—30 mm longis, 2—4 mm. latis, corymbo laxiusculo, plerumque simplici 6—10-floro (rarius composito usque 30-floro), pedicellis etiam sub flore strictiunculis, flore longioribus, ca. 10—15 mm longis, sat tenuibus, calycis glaberrimi, ad basin partiti laciniis ovato-triangularibus, acutis, latitudine subinaequali, margine denticulato-crenulatis, parce glandulosis, petalis mediocribus, ca 8 mm longis, 6 mm latis, ovato-orbulatis, acutis, capsula maturante non persistentibus, in unguem latum attenuatis, staminibus corolla tertia parte brevioribus, filamentis liberis, basi dilatata barbatis, capsulae parvae ca. 3—4 mm longae, glaberrimae, dense glanduloso-punctatae lobis apice truncato rotundatis, gibbo destitutis, loculis 4-spermis (rar. 3), seminibus angulo-subreniformibus, subcompressis, tenuiter ruguloso-tuberculatis.

In monte Alibutuš dagh Macedoniae a DR. E. FORMÁNEK anno 1900 detectum.

Planta nostra propter ovarii lobos gibbo destitutos *Haplophyllum congesto* SPACH affinis. Differt ab eo eiusque varietatibus in Boiss. Fl. Or. I., p. 926 enumeratis glabritie, caulis strictioribus, pedi-

cellis flore plerumque longioribus, foliis multo angustioribus, manifestius petiolulatis, acutis, margineque obsolete crenulatis, sepalis ovato-triangularibus. acutis, petalis capsula maturante non persistentibus.

E speciebus hujus sectionis (*Quadriornata* SPACH) cum ovarii lobis gibbosis solum *Haplophyllum Buhsei* Boiss. (Fl. Or. I. p. 926) comparandum, quod secundum descriptionem convenit glabritie, sed discrepat sepalis ciliatis. ovarii gibbis minimis, ovatis.

Genista radiata SCOP. Hag. Dionysios in Olympo thess.

Genista carinalis GR-SB. Banica, Lavra, Usunža rjeka.

Cytisus absinthoides JKLA. Banica.

Cytisus pallidus W. KIT. Banica.

Ononis Columnae ALL. Alibutuš dagh.

Medicago falcata L. Haterim.

Medicago minima L. Alibutuš dagh.

Medicago lupulina L. Hag. Dionysios in Olympo, M. Athos.

Trifolium pratense L. Banica.

Trifolium ochroleucum L. Banica.

Trifolium purpureum LOIS. Haterim.

Trifolium scabrum L. Alibutuš dagh.

Trifolium dalmaticum VIS. Olympos.

Trifolium trichopterum PANČ. Wrundi.

Trifolium vesiculosum SAVI. Haterim

Trifolium campestre SCHREB. Alibutuš dagh.

Dorycnium hirsutum SER. Krivska rjeka.

Lotus aegaeus Boiss. (*Lotus grandiflorus* FORM. 1899) Hag. Dionysios in Olympo, Krivska rjeka.

Astragalus chlorocarpus GR-SB. (*A. parvifolius* FORM. 1898). Banica, Usunža rjeka.

Orobis hirsutus L. M. Athos, Hag. Dionysios in Olympo thess.

Vicia serratifolia JACQ. Haterim.

Vicia grandiflora SCOP. Haterim.

Myrtus communis L. Kerusa.

Lythrum hyssopifolia L. Inter Rubrini et Letšani.

Polycarpon Gmelini GR-SB. Kerusa, M. Athos.

Paronychia chionaea Boiss. Banica, Alibutuš dagh, Olympos (in reg. infer.)

Herniaria incana LAM. Banica.

Scleranthus perennis L. Banica.

Sedum anopetalum DC. Hag. Dionysios in Olympo.

Sedum aere L. Alibutuš dagh, Hag. Dionysios in Olympo.

Sedum athoum DC. Hag. Dionysios in Olympo.

Saxifraga scardica GR-SB. Hag. Dionysios in Olympo.

Caucalis leptophylla L. Alibutuš dagh.

Ferulago monticola B. H. M. Athos, Kerusa, Hag. Dionysios in Olympo.

Tordylium officinale L. Inter Rubrini et Letšani.

- Cnidium apioides* SPR. Hag. Dionysios in Olympo, M. Athos.
Ammi maius L. Haterim.
Ammi Visuaga LAM. Haterim.
Bupleurum apiculatum FRIV. Krivska rjeka.
Conium maculatum L. Haterim.
Physospermum aquilegifolium K. Kerusa.
Smyrnium rotundifolium MILL. Olympos (in reg. infer.)
Crucianella gracea Boiss. M. Athos, Usunža rjeka.
Cephalaria gracea R. S. Hag. Dionysios in Olympo.
Senecio Othonnae MB. Kerusa.
Senecio Jacobaea L. Mon. St. Joannis.
Anthemis brachycentros GAY. Hag. Dionysios in Olympo.
Anthemis Cotula L. Wrundi, Haterim.
Ptarmica ageratifolia NYM. Olympos.
Achillea grandifolia FRIV. M. Athos.
Achillea holosericea S. S. Hag. Dionysios in Olympo.
Artemisia camphorata VILL. Alibutuš dagh.
Filago spathulata PR. Mon. St. Joannis, Seres.
Phagnalon rupestre DC. Lavra.
Erigeron acris L. Olympos.
Asteriscus aquaticus LESS Haterim.
Inula Helenium L. Rubrini, Haterim.
Inula Oculus Christi L. Alibutuš dagh, Usunža rjeka.
Inula conyzoides DC. M. Athos.
Stachelia uniflosculosa S. S. Hag. Dionysios in Olympo.
Xeranthemum annuum L. Dutli.
Cirsium albanum WETTST. M. Athos, Banica.
Carduus collinus W. KIT. Banica.
Tyrimius leucographus CASS. Dutli, Krivska rjeka.
Centaurea diffusa LAM. Haterim, Seres, Mon. St. Joannis, Dutli.
Centaurea salonitana VIS. Alibutuš dagh.
Lactuca viminea PR. Banica.
Campanula lingulata W. KIT. Hag. Dionysios in Olympo,
Usunža rjeka.
Campanula scutellata GRSB. Kruševska rjeka, Usunža rjeka.
Campanula Rapunculus L. Hag. Dionysios in Olympo.
Specularia speculum DC. f. Alibutuš dagh.
Phyteuma limonifolium S. S. Alibutuš dagh.
Trachelium rumelicum HMPE. Mon. St. Joannis, Usunža rjeka,
Olympos, Krivska rjeka.
Jasione Heldreichii B. O. Wrundi.
Arbutus Unedo L. Kerusa.
Arbutus Andachne L. Hag. Dionysios in Olympo.
Phillyrea latifolia L. Mon. St. Joannis.
Chlora perfoliata L. Mon. St. Joannis.
Erythraea Centaurium P. Lavra, M. Athos.
Erythraea spicata P. Inter Rubrini et Letšani.

Jankaea Heldreichii Boiss. Hag. Dionysios in Olympo.
Convolvulus Cantabrica L. Olympos (in reg. infer.), Mon. St. Joannis.

Anchusa officinalis L. Dutli.

Verbascum thapsiforme SCHRAD. Wrundi.

Verbascum Blattaria L. Haterim.

Verbascum Lychnitis L Haterim, Alibutuš dagh.

Scrophularia canina L. Banica, Wrundi.

Digitalis lanata EHRH. Banica.

Veronica Chamaedrys L. Hag. Dionysios in Olympo.

Teucrium Chamaedrys L. Banica, Hag. Dionysios in Olympo.

Teucrium Pólium L. Lavra.

Ajuga Chamaepitys L. Alibutuš dagh.

Salvia ringens S. S. Hag. Dionysios in Olympo.

Salvia Horminum L. Alibutuš dagh.

Zizyphora capitata L. Alibutuš dagh.

Scutellaria albida L. Hag. Dionysios in Olympo, Lavra.

Prunella laciniata L. Alibutuš dagh.

Melittis melissophyllum L. M. Athos

Stachys cassia Boiss. Dutli, Haterim, M. Athos, Alibutuš dagh.

Stachys annua L. var. *adenocalyx* (Koch.) Alibutuš dagh.

Sideritis scardica GRSB. Olympos (in reg. infer.).

Sideritis montana L. Alibutuš dagh.

Calamintha Acinos CLAIRV. Dutli, Alibutuš dagh.

Micromeria bulgarica VELEN. Usunža et Krivska rijeka.

Micromeria cristata GRSB. Krivska rijeka.

Micromeria juliana BTH. Mon. St. Joannis, Dutli, Olympos, Usunža rijeka, M. Athos.

Thymus atticus ČELAK. Alibutuš dagh.

Polygonum dumetorum L. Mon. St. Joannis, Usunža rijeka.

Daphne Laureola L. Hag. Dionysios in Olympo.

Lygia Passerina FAS. Alibutuš dagh.

Buxus sempervirens L. Hag. Dionysios in Olympo.

Euphorbia oblongata GRSB. Kerusa, Rili, Hag. Dionysios in Olympo.

Euphorbia esuloides VELEN. Banica.

Euphorbia deflexa S. S. Hag. Dionysios in Olympo.

Euphorbia falcata L. Alibutuš dagh.

Parietaria officinalis C. Lagos.

Quercus ilex L. Olympos.

Salix incana SCHRK. Hag. Dionysios in Olympo.

Pinus nigricans Host. Olympos.

Taxus baccata L. Hag. Dionysios in Olympo.

Tamus communis L. Kerusa.

Asphodeline liburnica RCHB. Hag. Dionysios in Olympo.

- Allium margaritaceum* S. S Kerusa.
Allium paniculatum L Mon. St. Joannis.
Scirpus lacustris L. Inter Rubrini et Letšani.
Digitaria sanguinalis SCOP. var. *rulyaris* (ČELAK.) Haterim.
Phleum phalaroides KOEL. Banica.
Polypogon monspeliensis DESF. Inter Rubrini et Letšani.
Koeleria phleoides P. Inter Rubrini et Letšani.
Briza maxima L. Rili.
Aegilops triaristata W. Dutli.
Aegilops triuncialis L. Dutli.
Adiantum Capillus Veneris L. Mon. St. Joannis, Krivska rjeka.
Asplenium Adiantum nigrum L Banica, Kerusa.
Ceterach officinarum W. Usunža rjeka, Hag. Dionysios in Olympos.

Az *Ornithogalum Bouchéanum* Kunth (= *O. chloranthum* Saut.) porzóinak függelékéről.

Közli: Dr. Györffy István (Makó).

(1 ábrával.)

Makó környékén a «Báránylegelőn» ez év tavaszán több *Ornithogalum*-ot gyűjtöttem, amelyek *O. Bouchéanum* Kunth v. *O. chloranthum* Saut.-nak bizonyultak. E példákat közelebbről megvizsgálva, a porzósztárra ismeretesen jellemző függelékeket szokatlannak találtam. Mivel a szükséges erre vonatkozó szakirodalmam s összehasonlító anyagom nem volt, részben személyesen, részben levélileg bold. BORBÁS professorhoz fordultam, aki szóval is, s halála előtt pár nappal (1905. VII. 13.) levélileg is feleletet adott erre vonatkozólag.

Az *Ornithogalum*-ok porzója 2 oldalán levő eme függelékeket ismeretes mint stipulákat kell felfognunk, amelyek a porzóknak levéleredését igen szépen bizonyítják, s ilyetén való felfogására erős bizonyíték a két oldalon való kifejlődés. Ezt tehát ösmaradványnak kell tekinteniünk.

A függeléket, mivel kétféle, stipulának fogjuk fel.

A Makón gyűjtött pár példának porzóját pontosabb megfigyelés alá véve, a filamentum-on nem a leírásoknak s monographicus munkák ábráinak megfelelő képet látunk, amelyeket kolozsvári tartózkodásom alkalmával bold. BORBÁS professzorral együtt átnéztegettük, hanem egészen eltérőt.

Tudniillik e példák filamentumának két oldalán látjuk a széles nagy függeléket (l. 1. ábra 2), amely tetőrészén egy-egy kissé befelé hajolt csúcsban végződik. E függelék csúcsai az antherakon (1) túl nem nyúlnak, annál rövidebbek, körülbelül csak $\frac{2}{3}$ -ad magasságáig érnek. Ha emlékezetem nem csal, a mono-

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1905

Band/Volume: [4](#)

Autor(en)/Author(s): Vandas K.

Artikel/Article: [Additamenta ad Floram Macedoniae et Thessaliae. 262-268](#)